

Avtal med universitet - förstudie

Revisionsrapport nr 20 2022

Ansvarig verksamhet	Revisionskontoret
Kontakt	Anders Marmon, tfn: 010-831 41 35, e-post: anders.marmon@regionvarmland.se
Datum	2023-03-31
Diarienummer	Rev/22021
Region Värmland Regionens hus 651 82 Karlstad	

Innehåll

1. Inledning.....	4
1.1 Syfte och frågeställningar	4
1.2 Avgränsning.....	5
1.3 Revisionskriterier.....	5
1.4 Ansvarig nämnd	5
1.5 Metod.....	5
2. Granskningens resultat.....	6
2.1 Hur ser organisationen ut i Region Värmland kring samverkan och avtal med universitet?	6
2.2 Vilka målsättningar finns för denna samverkan?.....	7
2.3 Vilka avtal finns mellan regionen och universitet avseende utbildning med koppling till regionens verksamheter?	8
2.4 Hur sker uppföljning och av värdet/effekterna av avtalen med universitet, på tjänstemannanivå och politisk nivå?	10
3. Sammanfattande bedömning.....	10
4. Källor	11

1. Inledning

Regionens revisorer har enligt Kommunallagen ansvar för att genomföra årlig granskning av regionens samtliga verksamheter. Utifrån detta uppdrag och ansvar har regionens revisorer utarbetat dokumentet "Granskningsstrategi" i vilket de beskrivit de områden som revisorerna främst ska fokusera på under innevarande mandatperiod. Baserad på granskningsstrategin gör revisorerna en årlig riskbedömning och revisionsplan. I "Revisionsplan 2022" har revisorerna aktualiserat en granskning i form av en förstudie avseende Region Värmlands avtal med universitet om samverkan kring kompetensförsörjning.

Kompetensförsörjningsaktiviteter ingår i som "hållbart arbetsliv" inom regionens uppföljning av effektmålet "hållbar organisation" och redovisas i regionens delårsrapport och årsredovisning.

I regionens delårsrapport och årsredovisning för 2022 redovisas att det råder brist på olika kategorier av personal främst inom hälso- och sjukvård inklusive tandvård. Detta utgör också ett av de huvudsakliga skälen till en lägre grad av tillgänglighet än önskat.

Revisorerna har utifrån en risk- och väsentlighetsanalys valt att genomföra en granskning av Regionstyrelsens och Hälso- och sjukvårdsnämnden arbete för att förbättra kompetensförsörjningen av personal inom regionens olika verksamheter. Som en del av detta granskningsarbete har revisionen beslutat om en förstudie av regionens avtal om samverkan med universitet avseende bland annat vårdutbildningar, forskning och utveckling. Denna samverkan är en av de kompetensförsörjningsaktiviteter som regionen genomför.

1.1 Syfte och frågeställningar

Syftet med denna förstudie var att bedöma om det finns om det finns behov av och förutsättningar för en fördjupad granskning av om Regionstyrelsen och Hälso- och sjukvårdsnämnden har säkerställt en ändamålsenlig samverkan med universitet om utbildning och forskning inom hälso- och sjukvården.

För att uppnå syftet med förstudien skulle följande revisionsfrågor besvaras:

- Hur ser organisationen ut i Region Värmland kring samverkan och avtal med universitet?
- Vilka målsättningar finns för denna samverkan?
- Vilka avtal finns mellan region och universitet avseende utbildningar med koppling till regionens verksamheter?

- Hur sker uppföljning av värdet/effekten av avtalen med universitet på tjänstemannanivå och på politisk nivå?

1.2 Avgränsning

Granskningen har utförts som en förstudie under år 2022 och avgränsats till att omfatta Region Värmlands samverkan med universitet avseende bland annat vårdutbildningar, forskning och utveckling.

1.3 Revisionskriterier

Granskningen har skett utifrån de aktuella lagar och föreskrifter som finns inom området. Revisionskriterier är också beslut fattade av Regionfullmäktige samt övriga gällande styrdokument.

1.4 Ansvarig nämnd

Regionstyrelsen har ett övergripande ansvar för hela regionens verksamhet genom bland annat sitt uppsiktsansvar.

Hälso- och sjukvårdsnämnden i Region Värmland utövar ledning och planering av hälso- och sjukvård samt tandvård ur ett övergripande befolknings- och helhetsperspektiv.

1.5 Metod

Granskningen har genomförts i form av dokumentstudier och intervjuer. Företrädare för område Vårdkvalitet och HR-avdelningen i regionen har beretts möjlighet att sakgranska rapporten.

I bilaga 1 redovisas dokument som finns som underlag till granskningen.

2. Granskningens resultat

2.1 Hur ser organisationen ut i Region Värmland kring samverkan och avtal med universitet?

Centrum för klinisk utbildning, CKU, (bytte namn den 1 januari 2022 och hette tidigare Utbildningscentrum) hör till Område Vårdkvalitet inom Region Värmlands hälso- och sjukvård. CKU ligger under regionens övergripande organisation Centrum för klinisk forskning och utbildning (CKFU).

CKU arbetar med planering, introduktioner, anpassningar, byten och förbättringar för att få scheman, basgrupper, boende, omklädningsrum, handledare och kontakter med lärosäten att fungera för ca 2 000 elever/studenter och ca 10 000 studentveckor inom 11 olika yrken. CKU arbetar i nära samverkan med verksamheterna inom hälso- och sjukvården för att ge studenter och elever verksamhetsförlagd utbildning med så hög kvalitet som möjligt.

Den HR-strategiska enheten sammanställer de kompetensanalyser som hälso- och sjukvårdens verksamheter gör. Sammanställningen utgör underlag för regionens övergripande kompetensförsörjningsplan tillsammans med externa underlag som till exempel arbetsmarknads- och utbildningsprognoser och underlag från nationell kunskapsstyrning och digital transformation. HR strategiska enheten förankrar resultatet av hälso- och sjukvårdens och övriga verksamhetsområdets kompetensanalys och ger förslag på kort- och långsiktiga satsningar som kan prioriteras för att uppnå att vi har rätt kompetens på rätt plats.

HR-strategiska enheten samarbetar med pedagogiska utbildningsgruppen som har i uppdrag att både ge pedagogiskt stöd och samordna hälso- och sjukvårdens interna utbildningar.

CKU samverkar med regionens verksamheter och utbildningsarrangörer när det gäller handläggning, koordination och fördelning av studerande. Detta sker utifrån tecknade överenskommelser. För många studentkategorier hanteras administrationen kring kliniska praktikplatser i systemet KLiPP (klinisk praktik-placering) som är ett IT-stöd.

CKU ansvarar för att en samverkan mellan regionen och utbildningsanordnare sker beträffande innehållet i den utbildning som sker på arbetsplatserna. Det är i första hand studenter från de utbildningssamordnare som regionen har tecknat en överenskommelse med som ska få en utbildningsplats hos Region Värmland.

Organiseringen kring samverkan med Karlstads Universitet, KAU, beskrivs i dokumentet "Sammanställning samarbete Region Värmland /Karlstads Universitet 22-03-23" och samarbetet är ungefär lika omfattande med Örebro universitet. När det gäller övriga lärosäten har regionen mera operativa samverkansformer, och inte samma strategiska forum.

Regionen har en rad olika samverkansformer där de operativa samarbetsformerna är viktiga och deltagande parter är de som tar emot för klinisk praktik (verksamheterna) och lärosäten samt studierektor, eller motsvarande, från CKU, Region Värmland.

Övergripande strategisk samverkan kring klinisk utbildning för regionen relevanta hälso- och sjukvårdsutbildningar sker i samverkan mellan HR, CKU och olika lärosäten.

2.2 Vilka målsättningar finns för denna samverkan?

Inom Region Värmland råder fortsatt brist inom flera yrken främst inom hälso- och sjukvården inklusive folktandvården. Rekryteringssvårigheter, pensionsavgångar, personalomsättning och en ökad efterfrågan på arbetsmarknaden är några av orsakerna till detta. Det är även svårt att rekrytera till enheter som inte finns belägna i närområdet till Karlstad. Ett flertal kompetensförsörjningsaktiviteter har genomförts under perioden, bland annat har en strategisk kompetensförsörjningsplan tagits fram och kompetensanalyser har genomförts

Region Värmland ska verka för ett hållbart arbetsliv med goda förutsättningar för ett hållbart ledar- och medarbetarskap med resultat i fokus. Målsättningen är att det ska vara attraktivt och utvecklande att vara chef i Region Värmland, där man ges förutsättningar att leda verksamheten i förändring genom ett närvarande, tillitsfullt och engagerat ledarskap som attraherar kompetenta och engagerade medarbetare.

Att ta emot studenter på verksamhetsförlagd utbildning (VFU), arbetsplatslärande (APL) och lärande i arbete (LIA) men också allmäntjänstgöring (AT), speciallisttjänstgöring (ST) och praktisk tjänstgöring som psykolog (PPT) ingår i Region Värmlands utbildningsuppdrag.

Region Värmland tar varje år emot ett stort antal studenter enligt de överenskommelser som finns mellan regionen och olika utbildningsanordnare. Regionen arbetar för att de som är på väg in i ett yrke ska få bra förutsättningar att ta reda på hur det är att jobba inom sitt framtida yrke, oavsett vilken nivå de befinner sig på. Tidigare erfarenheter har också visat att många studenter väljer att fortsatt arbeta på utbildningsorten efter avslutad utbildning. Det ses också som ett bra tillfälle för regionen att profilera sig som en attraktiv framtida arbetsgivare.

Målsättningen är att regionen som arbetsgivare kan vara med och påverka utbildningarnas innehåll (till viss del) och bidra till klinisk utbildning av god kvalitet för att i slutändan kunna rekrytera kompetenta medarbetare.

I målsättningen ingår också att etablera en relation som på sikt kan bidra till att vi når potentiella medarbetare redan under studietiden. De studenter som gör VFU i regionen känner till en del om organisationen och är bättre förberedda inför eventuell anställning. De blir också viktiga ambassadörer för regionen.

2.3 Vilka avtal finns mellan regionen och universitet avseende utbildning med koppling till regionens verksamheter?

För att stärka kontakten och utveckla samverkan med Karlstads universitet finns flera såväl strategiska som operativa samarbeten. I övergripande strategisk samverkan med Karlstads universitet medverkar pro-rector och dekaner tillsammans med Region Värmlands representanter för Regional utveckling, Folkhälsa samt Hälso- och sjukvård för att utveckla övergripande samarbeten.

En strategisk grupp finns för utveckling av samverkan för forskning och utbildning, vilka sammanträder cirka 2 gånger per termin. Det finns ett utvecklat samverkansavtal gällande klinisk och folkhälsovetenskaplig forskning, med årlig utlysning, och för vilket en halvtidsutvärdering gjordes av avtalet under våren 2022.

Utbildningsfrågor diskuteras också i samverkansgruppen vilket bland annat har lett till att KAU har inventerat sina resurser för att undersöka om man kan medverka i att Karlstad skulle kunna vara studieort för regionaliserad utbildning av Biomedicinska analytiker. För att gå vidare med att utveckla metoder för detta har det erhållits statliga medel. I samverkan har KAU och Region Värmland även fyrpartsmöten med Örebro universitet och Region Örebro län. Här har gjorts en överenskommelse om att utveckla samverkan i både grund- och specialistutbildningen för sjuksköterskor. Bland annat avses att skapa en gemensam plan för vilka specialistutbildningar som ska gå var och skapa en trygghet i planeringen med tanke på kompetensförsörjning.

I Sjukvårdsregion Mellansverige är kompetensförsörjning - och utbildningsfrågor ett fokusområde. En arbetsgrupp med representanter från samtliga sju regioner har fokus på samverkan med sjukvårdsregionens sex lärosäten för att kunna påverka lärosäten till rätt dimensionering och plats för utbildning.

Region Värmlands Forsknings- och utvecklingschef, har också medverkat vid Universitetskanslersämbetet (UKÄ)s utvärdering av KAU. Diskussioner har påbörjats med Centrum för tjänsteforskning i koppling till Digital Well Arena Research för forskning och utveckling i relation till hälsodata, innovation och nära vård.

De avtal som finns (universitet, vård- och omsorgscollege och YH-utbildningar) och hanteras via CKU och finns i första hand med Karlstads Universitet, Örebro Universitet och Linköpings universitet och omfattar ett flertal yrkesgrupper:

Undersköterskor

Vårdadministratörer

Arbetsterapeuter

Biomedicinska analytiker

Fysioterapeuter

Psykologstudenter

Sjuksköterskestudenter

Socionomstudenter

Läkarstuderande

I programmen ingår också klinisk utbildning.

En kompetensförsörjningsplan för Region Värmland är framtagen. Planen beskriver kompetensförsörjningsutmaningar och viktiga strategier för att klara kompetensförsörjningen. Region Värmland har tagit fram marknadsföringsplan för 2022 inom kompetensförsörjning med olika aktiviteter riktade till målgrupper inom grundskola, gymnasium, högskola och universitet samt yrkesverksamma.

En karriärutvecklingsmodell för arbetsterapeuter, fysioterapeuter och biomedicinska analytiker är framtagen och ett arbete pågår gällande psykologer, barnmorskor och röntgensjuksköterskor. Sedan tidigare finns framtagna karriärutvecklingsmodeller för sjuksköterskor och specialistsjuksköterskor.

En ansökan om YH-utbildning (Yrkeshögskola) till vårdadministratör i Kristinehamn har beviljats.

Under perioden har ett fortsatt arbete pågått för att förbereda inför dimensionering och mottagande av läkare bastjänstgöring (BT). Under perioden har också ett arbete gällande utökning av AT-läkare pågått.

Närmare 50 sjuksköterskor har erhållit specialistutbildningstjänster inom flera olika områden såsom ambulans, akut, barn och ungdom, onkologi, intensivvård, anestesi, operation, psykiatri, vård av äldre, barnmorskor samt distriktsköterskor.

Avtalen mellan vårdutbildningar och Region Värmland reglerar tydligt på vilket sätt samverkan ska ske.

Förutom samverkan med lärosäten gällande vårdutbildningar har regionen också samverkan med administrativa utbildningar såsom bland annat personal- och arbetsliv, civilekonomprogrammet, kommunikation och PR och lärarutbildningen. Samverkan leder till överenskommelser om platser för verksamhetsförlagd utbildning -VFU och det kan också handla om att representant från regionen föreläser, informerar om regionen. För de administrativa programmen saknas dock idag en sammanhållen bild.

Regionen ingår dessutom i en samverkan kring ett traineeprogram, kallat Higher ambition, som syftar till att stärka kompetensförsörjningen i Värmland genom att erbjuda arbete och kompetensutveckling till nytexaminerade studenter från lärosätena för akademisk utbildning som finns i det geografiska närområdet. Traineeerna erbjuds en anställning samtidigt som de deltar i Higher ambitions utbildningsmoduler med syfte att öka sina kompetenser inom områden som kommunikation, långsiktigt hållbara verksamheter, ledar- och medarbetarskap och liknande. Under 2022/2023 finns en trainee inom vardera Region IT, Planerings- och

ekonomiavdelningen, Kansliavdelningen dessutom delar Kollektivtrafiken och Regional Utveckling på en trainee. Tre personer är anställda efter att ha gått traineeprogrammet.

2.4 Hur sker uppföljning av värdet/effekterna av avtalen med universitet, på tjänstemannanivå och politisk nivå?

Uppföljning av avtalen sker under avtalsperioden samt innan nya avtal skrivs. Det görs en bedömning av hur det har fungerat och vad som behöver justeras.

I Region Värmlands delårsrapport och årsredovisning redovisas kompetensförsörjningssåtgärder av olika slag och där ingår olika insatser på en övergripande nivå inom effektmålet Hållbar organisation – hållbart arbetsliv – kompetensförsörjningsaktiviteter. Också i Hälso - och sjukvårdsnämndens delårsrapport redovisas insatser för inom kompetensförsörjning med koppling till samverkan med universitet.

En del av de kompetensförsörjningsaktiviteter som redovisas i delårsrapportering och årsredovisning handlar hur regionen varit delaktig i start av nya utbildningar som bidrar till kompetensförsörjningen.

När det gäller vårdutbildningar och de avtalen, som bland annat reglerar hur många studenter som ska erbjudas VFU i regionen, så visar uppföljning att regionen tar emot det antal som utlovats.

Någon specifik sammanställning över samarbete och olika universitet görs inte. En möjlighet att följa personer som rekryteras direkt från studier är på gång och kommer att börja tillämpas under början av 2023. I uppföljningen är det dock ej möjligt att följa per lärosäte.

3. Sammanfattande bedömning

Det huvudsakliga syftet med denna förstudie var att bedöma om det fanns behov av och förutsättningar för att genomföra en fördjupad granskning avseende regionens avtal med universitet.

Utifrån förstudiens resultat är vår bedömning att vi har fått svar på de frågor som ställts, och kan se att det pågår utveckling inom området, varför vi i dagsläget inte ser något behov av en fördjupad granskning.

Anders Marmon
Certifierad kommunal yrkesrevisor

4. Källor

- Delårsrapport Region Värmland 2022
- Delårsrapport Hälso- och sjukvårdsnämnden 2022
- Årsredovisning Region Värmland 2021
- Verksamhetsberättelse Utbildningscentrum
- Sammanställning samarbete RV/Kau 22-03-23

Revisionen är ett demokratiskt kontrollinstrument som på uppdrag av fullmäktige ska granska styrelsens och nämndernas verksamhet samt presentera en revisionsberättelse. I Kommunallagen fastslås att revisorerna bland annat ska granska:

- Om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.*
- Om räkenskaperna är rättvisande, samt*
- Om nämndernas interna kontroll är tillräcklig.*

Vidare genomför revisorerna fördjupade granskningar inom områden där det finns betydande risker som kan medföra allvarliga konsekvenser.

Region Värmlands revisorsgrupp består av sju revisorer som utses av Regionfullmäktige. Revisionen biträds av sakkunniga vid regionens egna revisionskontor samt av upphandlade revisionsbyråer.

Information om revisionen och revisionsrapporter hittar du här: [Revision - Region Värmland \(regionvarmland.se\)](https://regionvarmland.se)
